

ПОПУЛЯРЕН АВТОР НА НАУЧНО-ФАНТАСТИЧНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ

През един пролетен ден на 1953 година Петър Бобев се запътва към дома на Ран Босилек. Защо ли го кани на гости видният ни поет? Близо четиридесетгодишният агроном никога не е смятал да се отдава на художествено творчество, да става, писател, наистина „съчинява” приказници, но те са за „домашна консумация”, да забавлява малката си дъщеря. Той се упреква, че негов приятел без знанието му ги е предал на поета, и сега какво ще му каже? С такива мисли Петър Бобев влиза в кабинета на Ран Босилек, посрещнат с думите: „Вие сте писател!”, —думи силни и тревожни. И до късно през нощта на този ден любезният домакин му предава първия урок по писателско майсторство. Той изиграва благотворна роля в литературното развитие на Петър Бобев, открива го, насърчава го, ръководи го.

Ран Босилек помества в сп. „Дружинка” първия разказ на Бобев „Покореният вятър”, 1953, в който са описани залесителните пояси на Добруджа. Нещо повече, той подбира двайсетина разказа за растенията и ги праща на Ангел Каралийчев, който издава първата му книга „Деца на слънцето”, 1955. Тъй П. Бобев навлиза в писателското творчество, черпи знания от опита на видни наши детски творци.

С какво се характеризира неговото творчество, защо всяка негова нова книга се посреща с жив интерес? Отговор на тези въпроси намираме в съдържанието на неговите произведения, в тематиката, в идейно-емоционалната тенденция, вложени в научно-фантастичните му творби. Негови герои са животни, растения, птици, хора, попаднали сред морета, океани и пустини, хора мъжествени, сурови, носители на високи идеали. Човекът сред природата е в центъра на писателското внимание, той е предмет за вдъхновение и художествено пресътворение. С научна компетентност Петър Бобев изгражда всяко свое произведение, стреми се да бъде верен на научната истина. В творческата лаборатория на писателя на преден план са наблюденията от съвременността, от живота на хората. Неговите герои не са измислени, те запазват истинските си природни качества, писателят само ги одухотворява, приписва им човешки черти, те по свой начин разговарят, мислят, чувствуват, страдат и се радват. Така китицата от романа „Белият лоцман” отмъщава за смъртта на детето си, а делфинът-майка жертвува живота си, за да спаси рожбата си, самотната моржица отглежда бяло мече и проявява към него майчински грижи („Самотникът от ледената пустиня”).

Петър Бобев работи изключително в областта на научно-художествената детско-юношеска литература. Ето по-известни негови книги: „Гущерът от ледовете”, „Заешка пакост”, „Гърбавата ела”, „Кактуси”, „Свирепия”, „Заливът на акулите”, „Самотникът от ледената пустиня”, „Жрицата на змията”, „Вълчата царица”, „Куцият дявол”, „Драконът от Луалаба”, „Любопитният Ему”, „Горан, мечи побратим”, „Калиакра”, „Гонитба из южните морета”, „Опалите на Нефертити”, „Симба” и т. н. Заглавията им красноречиво разказват тяхното съдържание. Авторът развежда малкия читател из ледовете на Антарктида, по Амазонка, африканските джунгли, показва му азиатските потайности, запознава го с живота на непознати племена, животни и растения, пътува с него по морета, океани, в пълноводни реки, изкачва се по непристъпни скали, влиза в тъмни, непрогледни пещери... И всичко това е разказано забавно, интересно, на места с подчертан хумор. Петър Бобев се стреми да запознае детето с нещо изключително, непознато, неговите герои са в състояние силно да обичат, да се привържат към добрия човек, но и силно да ненавиждат лошия човек и коварно да му отмъщават. „Аз уважавам малкия читател — ми заяви писателят при една среща, — пристъпвам като равноправен към него, приемам го като приятел, на когото разказвам свои преживявания, и затова той ми вярва”...

Петър Бобев изгражда внимателно всеки образ и го вплита във взаимоотношенията с останалите герои, така че повествованието се движи по своя вътрешна логическа закономерност. Неговите произведения са сполучливи внушения за някои процеси и явления, които се извършват в природата, предадени поетично и достоверно. Всичко е персонизирано умело, описанията са картинни, предадени с чувство на мярка. Фабулата е интересна и добре замислена, диалогът е сбит, напрегнат, героите повече действуват, отколкото да разговарят.

Авторът се съобразява с духовните възможности на детето и неговите интереси.

Ако внимателно проследим творческото развитие на Бобев, ще забележим, че в първите му книги преобладава научно-познавателният елемент. Те са по-скоро научно-популярни четива. Авторът е акцентувал върху научните знания, но художествено осмислени. Постепенно укрепва майсторството, все по-ясно се налага в творчеството му приключенският жанр. Писателят се насочва към по-забавна тематика, по-своеобразно я разработва, набляга на най-главното, не утежнява повествованието, както в първите си книги, с излишни епизоди и детайли, придържа се по-определено до една основна идея, по-старателно подбира случки и герои, които придобиват завършена художествена форма. Научните знания са вплетени в художественото повествование, на преден план излизат героите с техните психологически изменения и противоречия. Новите му книги са с по-раздвижени сюжетни ситуации, по-стегната композиция, посочен език и поетични описания на природата. В това ще се убедим, ако сравним първите му книги „Деца на слънцето”, 1955, и „Все по-високо”, 1957, с по-сетнешни негови творби „Заливът на акулите”, 1963, „Свирепия”, 1963, „Вълчата царица”, 1969, „Калиакра”, 1971, и пр. Правилно литературната критика отбелязва като най-хубаво негово творение повестта „Белият лоцман”, 1961, получила първа награда на конкурса на Министерството на просветата и Съюза на българските писатели. Тук най-пълно Петър Бобев се е доближил до психологическите преживявания на героите си. С тънко умение авторът описва непосилния живот и страдания на бял делфин, гонен и преследван от своето стадо, неговата самотност и безпомощност в океанската шир, заобиколен от хищни врагове. Той среща корабокрушенец, привързва се към него и между тях се създава здраво приятелство, взаимно си помагат в общите беди. Но човекът се връща при своите и белият делфин остава сам със своята печал, само с утехата, че може да превозда като лоцман корабите през опасните подводни рифове. Тази повест с право се смята като завоевание на детско-юношеската ни литература. Успех за автора е и повестта „Теао Немия”, отличена на конкурса за научна фантастика през 1964 г.

Знаем какво голямо значение за образованието и възпитанието на децата имат романите на Майн Рид, Жул Верн, Купер, Беляев, Бианки и др., в които силно действуват върху живото въображение на малките подвизите на силни мъже, проникващи в тайните на природата. Със своите научно-фантастични и приключенски произведения Петър Бобев запълва една голяма празнота в детската ни литература, задоволява нуждите от такива четива, които се търсят не само от малките, но и от възрастни. Детето се учи да бъде издръжливо, смело, да побеждава трудностите, да калява волята и духа си, обогатява въображението и познанията си върху света, природата и човека, да обича животните и растенията. Такива книги оказват морално въздействие върху малкия читател, те изиграват решителна роля върху оформянето на неговия характер, подтикват го да се стреми към мъжествени проявления, към силни преживявания. В забавната интрига, във взаимоотношенията между човека и дивите зверове авторът е съумял майсторски да разкрие социалните противоречия и конфликти в капиталистическия свят.

В книгите на Петър Бобев всякога възтържествува социалната правда, взима връх оптимизмът, вярата в доброто. Ослепеният и озлобен кашалот от романа „Свирепия”

не губи вяра, че някога ще отмъсти на алчните за печалба китоловци. А в романа „Заливът на акулите” авторът описва жестоката борба на хората от капиталистическото общество за завладяването на откритите диамантени залежи край бреговете на Южна Африка. Той ги оприличава на разярени акули, готови да се разкъсат взаимно. Затова независимо от мястото, времето и героите произведенията на Петър Бобев имат определено съвременно звучене. Без натрапен дидактизъм, който отблъсква детето, те се възприемат от читателя живо, непосредствено, вълнуващо.

Малко е да се каже, че книгите на Бобев са изградени на научна основа. В тях всичко е проучено, прецизно изследвано, критично дадено. Бобев пише творбите си като учен-естествоизпитател, специалист по въпросите на природата, като познавач на нейното битие. „Аз се стремя към едно — казва той”, — когато читателят затвори моята книга, да бъде удовлетворен, да не каже: „Загубих времето си напразно” — а да признае: — „Днес научих нещо ново за природата, за света и хората, за доброто и злото...”

Христо Недялков

[Назад към основната страница](#)